

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Glegyák Jenő ügyvéd által képviselt felperes neve(felperes címe) felperesnek - a Magyar György és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Magyar György ügyvéd;) által képviselt alperes neve(alperes címe) alperes ellen, kártérítés iránt indított perében, a Fővárosi Törvényszék 2012. május 16. napján kelt 37.P.22.001/2010/27. sorszámú ítélete ellen, az alperes részéről 29. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését megváltoztatja és a keresetet teljes egészében elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 560.000 (ötszázhatvanezer) forint, továbbá 200.000 (kétszázezer) forint + ÁFA mértékű együttes első és másodfokú perköltséget, valamint térítsen meg az államnak felhívásra 600.000 (hatszázezer) forint kereseti illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperes keresetében 10.000.000 forint és járulékai megfizetésére kérte kötelezni az alperest a biztosítókról és biztosítási tevékenységről szóló 2003. évi LX. törvény 48. § (2) bekezdése, a Ptk. 350. § (2) bekezdése, a Ptk. 348. § (1) bekezdése, a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján. Kérelme indokául előadta, hogy 2005. augusztus 11-én Aranyeső Plusz biztosítást kötött az alperes jogelődjével, akinek képviselőjében biztosítási közvetítőként **XY** járt el. A szerződés megkötésével egyidejűleg 6.000.000 forintot, majd 2006. november 23-án és 24-én 800.000 forintot, illetve 3.200.00 forintot adott át eseti díj címén **XY**nak, aki azt nem fizette be az alperesi jogelőd számlájára.

Az alperes a kereset jogalapját ésösszagszerűségét vitatta, annak elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 7.000.000 forintot és kamatait, valamint döntött a perköltség viselése tárgyában is. Az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában megállapította, hogy az Aranyeső Plusz Életbiztosítás általános szerződési feltételei szerint a felperes az első biztosítási díj megfizetésével egyidejűleg már teljesíthetett eseti díjat. **XY** az ajánlattal egyidejűleg befizetett díjrészlet és az eseti díj átvétele tekintetében az alperesi jogelődöt képviselte, így a neki a biztosítási ajánlattal összefüggésben bizonyítottan átadott összeget befizetettnek kell

tekinteni (Aranyeső Plusz Életbiztosítás különös feltételek VIII. fejezet 1., 4., 9. pontja, Módozati Tájékoztató 7. pontja). Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint sem az eseti díj fizetéséről szóló értesítő tartalma, sem **XY** közjegyzői okiratba foglalt nyilatkozata, sem a büntetőeljárás során beszerzett naplómásolat és elszámolásra vonatkozó feljegyzések nem bizonyítják az átadott pénz összegét. Az eseti értesítők önmagukban ellentmondásosak, tartalmuk nem igazolja, hogy az alperesi jogelőd ügynöke az abban foglalt összeget átvette. **XY** a jelen perben a vallomástételt megtagadta, a közjegyzői okirat pedig nem pótolja a tanú vallomását. Megállapította az elsőfokú bíróság azt is, hogy **XY** az egyszeri éves díj kivételével az alperesi jogelődnek semmilyen összeget nem továbbított, azzal nem számolt el. Az ítélet szerint a Ptk. 350. § (1) bekezdése, a 355. § (2) bekezdése, a 348. § (1) bekezdése alapján az alperes az ügynök magatartásáért akkor is felelősséggel tartozik, ha az a megbízás kereteit túllépte, azonban a károkozást az ügynöki tevékenység folytatása lehetővé tette. A felperes kára összegét tanúvallomásokkal bizonyította, az alperes azonban nem igazolta, hogy az átvett összegből bármennyi visszafizetésre került volna. Az elsőfokú bíróság megítélése szerint a kár bekövetkeztében a felperes is közrehatott, ugyanis több esetben úgy fizetett be nagyobb összeget, hogy elmulasztotta a befizetések alakulásának ellenőrzését és figyelmen kívül hagyta az eseti díjak befizetésére vonatkozó általános szerződési feltételeket, miszerint az eseti díjat az első díjjal egyidejűleg befizetett eseti díj kivételével kizárólag utalással vagy postai utalvánnyal lehetett befizetni. Így a bíróság a felperesi közrehatás mértékét 30%-ban határozta meg, és 7 millió forint és kamatai megfizetésére kötelezte az alperest.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes élt fellebbezéssel, melyben elsődlegesen annak megváltoztatásával a kereset elutasítását, másodlagosan hatályon kívül helyezését kérte. Szerinte az elsőfokú bíróság tévesen és hiányosan állapította meg a tényállást, abból téves jogkövetkeztetést vont le. Helytelen és okszerűtlen a bíróságnak az a következtetése, miszerint az okirati bizonyítékok közvetetten alátámasztják, hogy a felperes a 10.000.000 forintot az alperes jogelődjénél történő befektetésre szánta, és ezen összeggel a felperes rendelkezett. Utalt a Fővárosi Ítéltábla hasonló ügyben született és a keresetet teljes mértékben elutasító 6.Pf.21.315/2010/6. számú részítéletére, melyben megállapításra került, hogy az „értesítő eseti díj befizetéséről” elnevezésű irat nem alkalmas a pénz átadásának bizonyítására. Kiemelte, hogy az okirat nem fedte a valóságot, ez pedig olyan súlyos mulasztás, amely közvetlen okozati összefüggésben áll a kár bekövetkeztével. A felperesnek kellő gondosság tanúsítása mellett fel kellett volna ismernie, hogy az általa átadott pénz nem kerülhetett az alperesi jogelődhöz. Kiemelte: a felperes nem bizonyította, hogy pénzt adott át az ügynökének, amennyiben átadott, ténylegesen mikor, mekkora összeget és milyen célra. Az ítélet hatályon kívül helyezésének indokául arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást egyáltalán nem tárta fel, így abból helyes következtetést nem vonhatott le. Harmadlagosan a kármegosztás arányának - alperesre nézve kedvezőbb - módosítását kérte.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Szerinte tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a **XY** által kiállított, aláírt okiratokat a bizonyítékok köréből kirekesztette. Hivatkozott arra is, hogy **XY** közjegyző előtt tett nyilatkozata a pénz átvételének elismerését, ily módon tartozáselismerést jelent. A kármegosztással kapcsolatban hangsúlyozta, hogy az alperes saját ügynökének közreható magatartását teljes egészében figyelmen kívül hagyja. Nagyobb súllyal kell figyelembe venni, hogy a kárt az alperes függő ügynöke súlyosan felróható, szándékos, és a felperest megtevesztő magatartásával okozta.

A fellebbezés alapos.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperes mikor és milyen nagyságú összegeket adott át az alperesi jogelőd ügynöke, **XY** részére. Azt is helyesen állapította meg, hogy a Ptk. 350. § (2) bekezdésén keresztül alkalmazandó Ptk. 348. §-a értelmében az alperes felelőssége a felperest ért károk vonatkozásában fennáll. A Fővárosi Ítéltábla azonban nem értett egyet teljes mértékben a kármegelőzési kötelezettség körében elfoglalt álláspontjával.

A felperes a szerződés megkötésekor 300.000 forintot, továbbá 6.000.000 forintot mint eseti díjat adott át az alperesi jogelőd ügynöke részére, aki azonban az utóbbi összeget nem fizette be az alperesi jogelőd számlájára. Az ügynök a 300.000 forint átvételekor átadta a felperesnek az ennek igazolására szolgáló elismervényt, majd a hat darab „értesítő eseti díj fizetéséről” című okiratot. A felperes személyes meghallgatása során (5. számú jegyzőkönyv 4. oldal) előadta, hogy elolvasta az értesítőt annak kiállításakor és látta, hogy nem teljesen azonos a tartalma a történetekkel. Azonban az nem tűnt fel neki, hogy egy idegen, általa ismeretlen számlaszámról történő utalást írtak bele.

A Kúria - többek között a Pfv.VII.20.107/2012/4. sorszámú, és a Pfv.IV.22.134/2011/7. sorszámú ítéletében - rámutatott arra, hogy önmagában nem alkalmasak a pénzátadás tényének és az átadott pénz összegének igazolására az „értesítő eseti díj fizetéséről” elnevezésű formanyomtatványok, ugyanis ezek az okiratok nem tartalmazzak a felperes részéről a pénz átvételét elismerő nyilatkozatot. A nyilatkozat azt rögzíti, hogy a felperes a nyomtatványon feltüntetett bankszámláról - ami felett a felperesnek rendelkezési joga nem volt - átutalta a nyomtatványon feltüntetett összegeket. Minden kétséget kizáró módon megállapítható, hogy az átutalás az alperes részére nem történt meg, a felperes készpénzt adott át az alperesi jogelőd függő ügynöke részére. A nyomtatványok tartalma valótlán, ezért a pénzátadás tényének és a pénz összegének bizonyítására ezen iratok önmagukban nem alkalmasak. A felperest ért kár mértékét a büntetőeljárásban rendelkezésre álló adatok, továbbá **XY** közjegyzői okiratba foglalt nyilatkozata minden kétséget kizáró módon bizonyítja. Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a közvetlenség elvére történő hivatkozással kirekesztette a bizonyítékok köréből a közjegyzői okiratot. Az első fokú ítéletből nem állapítható meg, hogy konkrétan milyen bizonyítékok alapján állapította meg **XY** részére eseti díj címén átadott összegek nagyságát. A jelen eljárásban a Pp. 170. § (1) bekezdés b) pontja alapján jogszerűen tagadta meg **XY** a tanúvallomást, azonban nincs akadálya annak, hogy a bíróság **XY**-nak a büntetőeljárás során tett vallomását, továbbá a közjegyző előtt tett nyilatkozatát a per anyagává tegye és azt értékelje. **XY** a nyomozás során tett vallomásaiban, valamint a közjegyzői nyilatkozatban a felperes által állított összeg átvételét elismerte. Nem vitás, hogy a közjegyzői okirat 4. pontjában azt a nyilatkozatot is tette, hogy az összegeket az átvétel napján hiánytalanul az alapkezelő számlájára befizette, mely nem felel meg a valóságnak. Azonban ez a körülmény még nem teszi az egész okirat tartalmát valótlanná. A Fővárosi Ítéltábla a fent kiemelt bizonyítékokat a Pp. 206. § (1) bekezdése alapján a per egyéb adataival egybevetette és alkalmasnak találta annak bizonyítására, hogy a felperes mikor és milyen összeget adott át az alperesi jogelőd függő ügynöke részére. Tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, ezért ezen okból a másodfokú bíróság nem látott lehetőséget az ítéletnek a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján történő hatályon kívül helyezésére.

Az ítéltábla nem értett teljes mértékben egyet az elsőfokú bíróságnak a felperes kármegelőzési kötelezettsége körében elfoglalt álláspontjával.

A Ptk. 340. § (1) bekezdése kimondja: a károsult a kár elhárítása, illetőleg csökkentése érdekében úgy köteles eljárni, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Nem kell megtéríteni a kárnak azt a részét, amely abból származott, hogy a károsult e kötelezettségének nem tett eleget.

A felperes a szerződés megkötésekor az alperes függő ügynöke részére 6.000.000 forintot adott át, ezt követően pedig még 800.000 forintot, illetve 3.200.000 forintot oly módon, hogy a pénz átvételének igazolására alkalmatlan, semmiféle elismerést nem tartalmazó okiratot vett át **XY**tól. A felperes saját maga is úgy nyilatkozott, hogy az okirat valóban nem felelt meg a valóságnak, ugyanis ő a pénzt készpénzben, nem pedig utalás útján teljesítette. Tehát a felperes átvételi elismervény nélkül, az üggyel kapcsolatba nem hozható okirat ellenében adott át az alperesi jogelőd függő ügynöke részére jelentős összeget. Nem vitás, hogy az okiratokat **XY** maga is aláírta, azonban az **XY** nyilatkozatát a pénz átvételéről nem tartalmazza. **XY** a 300.000 forint befizetését követően annak tényéről a felperesnek igazolást adott, tehát súlyosan mulasztott a felperes, amikor saját és másoktól kölcsön kapott pénzt kellő körültekintés nélkül, megfelelő bizonylat, nyugta hiányában adta át a függő ügynök részére. A felperesnek a minimális gondosság tanúsítása mellett az első alkalommal átadott 6.000.000 forint vonatkozásában is lehetősége lett volna a kár elhárítására. Mindenkitől elvárható, hogy jelentős nagyságú pénzt elismervény ellenében adjon át egy gyakorlatilag ismeretlen személy részére. A felperes a 2005. év lezárását követően, 2006. évben olyan kimutatást kapott az alperesi biztosítótól, amely nem tüntette fel az addig befizetett teljes pénzösszeget. A felperesnek ezt észlelnie kellett volna, és felkeresve az alperes ügyfélszolgálati irodáját, tisztázhatta volna az általa befizetett és kimutatáson szereplő összeg közötti eltérés okát. Ezen magatartásával a 2006 novemberében befizetett 4.000.000 forint kár bekövetkeztét mindenképpen megelőzhette volna. A 4.000.000 forint tekintetében a felperes kárát kizárólag saját maga okozta. Helyesen hivatkozott az elsőfokú bíróság arra, hogy az alperesi szabályzat VIII. fejezet 9. pontja szerint az eseti díjat - az első díjjal egyidejűleg befizetett eseti díj kivételével - a tartam során kizárólag átutalással, vagy postautalvánnyal lehet fizetni. A felperes a szerződéskötéssel egyidejűleg az alperes biztosítási feltételeit megkapta, és nem volt elzárva attól sem, hogy azokat az alperes ügyfélforgalom részére nyitva álló irodájában megtekinthesse, arról felvilágosítást kérhessen. A biztosítási szabályzat alapján eljárva a 4.000.000 forintot átutalással vagy postai befizetés útján teljesíthette volna.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a felperes a kár elhárítására irányuló kötelezettsége körében olyan hanyag, kirívóan gondatlan magatartást tanúsított, amely kárigénye megalapozottságát a Ptk. 340. § (1) bekezdése alapján kizárja. Ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdésére figyelemmel megváltoztatta, a keresetet teljes egészében elutasította.

Az alperes fellebbezése eredményre vezetett, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest az alperes első- és másodfokú perköltségének megfizetésére. A felperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt kereseti illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján az állam javára köteles megfizetni külön felhívásra.

Budapest, 2013. május 9.

Dr. Németh László sk.
a tanács elnöke
. Molnár Ágnes sk.. Merőtey Anikó sk.
előadó bíró bíró

A kiadmány hitelélül:

ódi Zsuzsanna

írnok